U SAZVEŽĐU BORISA EJFMANA ZABLISTALA JE NOVA ZVEZDA - MARIJA ABAŠEVA

NJENA ANA

Marija Abaševa, dvadesetdvogodišnja balerina na prečac je osvojila srca peterburške publike i prekratila diskusije o baletu *Ana Karenjina* za koji je koreograf Boris Ejfman dobio visoku nagradu. Nova, izvedba baleta (novembar 2005.) na sceni Peterburškog konzervatorija odvijala se u atmosferi visoke umetnosti, oslobođene razmišljanja o tome šta je to neuhvatljivo i novo Ejfman video u književnom delu.

Postalo je jasno da su kritičari pošto poto hteli da tvorca baleta liše prava da na svoj način pročita ovo književno remek delo, i prema svom senzibilitetu ovaploti njegovu suštinu kroz igru - tragičnu uskraćenost i nemoć glavne junakinje pred usudom ljubavi. Taj složeni i nimalo lak zadatak suvereno je savladala nova zvezda Ejfmanove trupe.

Ana Karenjina, Marije Abaševe sva je sazdana od protivrečnosti - istovremeno je gorda svetska dama i grešna preljubnica koja strada na plamenu strasti, ispaštajući gorko za smelost kršenja ustaljenih društvenih normi. Po nekom nepisanom pravilu, Boris Ejfman uvek bira za glavne protagoniste baleta koje stvara nekog od solista iz svoje trupe, pa tako potvrđuje da je Anu Karenjinu stvarao baš za Abaševu. Sticaj srećnih okolnosti doveo je Mariju Abaševu u Sankt Peterburg. U rodnom Ljvovu sa sedam godina je počela da se bavi umetničkom gimnastikom, da bi ispravila kičmu. Posle samo dva meseca zauzela je prvo mesto među poletarcima.

S dvanaest godina, prilično kasno, upisala se u baletsku školu; s petnaest zablistala na Međunarodnom konkursu u Arteki, i dobivši poziv za usavršavanje u Austriji, postala učenica Baletskog konzervatorija u Sen Peltenu. Osmehujući se kaže da su joj zanimljiva sećanja o tome ko joj je prvi prorekao baletsku karijeru. Jedan učitelj iz osnovne škole tvrdi da je on, videvši je u dvorištu kako se igra, rekao da će biti balerina, ali ona kaže da je to bila njena mama. Za školu u Sen Peltenu (blizu Beča), karekteristično je to što su većina nastavnika, ali i većina učenika - Rusi. Škola je internatskog tipa i vežba se ceo dan i svaki dan. Polaznici se pripremaju za takmičenja kako bi širili imidž škole, i da bi što lakše dobili angažman u inostranstvu (što je svake godine sve teže). Boris Ejfman je Mariju Abaševu prvi put video 2000. godine, na konkursu u Francuskoj, gde je bio član žirija. Zatražio je od direktora škole da mu omogući da je angažuje u svojoj trupi, ali on to nije dopustio. Zanimljiv je način na koji Ejfman forimira i podmlađuje trupu. Njegovi asistenti obilaze sve gradove Rusije, Ukrajine, Belorusije, ne zaobilazeći ni gradove u inostranstvu u kojima postoje baletske škole, prisustvuju baletskim konkursima i takmičenjima i tada, na osnovu talenta i scenske izražajnosti odlučuju kome će ponuditi angažman. Ocenivši da Marija Abaševa ima te kvalitete, i da obećava još mnogo više od toga, Ejfman je sačekao da prođu još dve godine i - ponovio poziv. Marija je prihvatila poziv polaskana njime. Znala je da se u Ejfmanovu trupu teško ulazi, kao kroz iglene uši, sa strepnjom misleći na bezpoštedni rad i savršenu tehniku koji su neotkloniv uslov opstanka u njoj. Shvatila je već na samom početku da su vežbe u San Peltenu školski odmor u odnosu na fanatičan rad kod Ejfmana. Započela je bezrezervno i neštedimice da vežba sledeći disciplinovano Ejfmanove zahteve, koji su posle tri godine urodili uspehom i nagrađeni priznanjem: dobila je solističke partije u baletima *Ko je ko*, *Čajkovski, Moj Jerusalim, Ruski Hamlet, Karamazovi, Don Kihot,* i najzad*, Ana Karenjina*. To je značilo rad na baletu zajedno s maestrom, od samog početka. Učestvovala je u samom procesu stvaranja, čitala i pročitavala roman, zagledavši se duboko u dušu junakinje i u sopstvenu.

Nerazdvojan od Ane bio je i Vronski, Jurij Smekalov, čiji je dolazak u trupu bio znatno jednostavniji. Kao učenik akademije "Vaganova", već od ranih dana opredeljen za karakterne partije postigao je umetničko majstorstvo i ovladao tajnama savremene plastike, odmah se spremno uklopivši u ansambl, u kome radi već sedam godina, s malim prekidima zbog povrede kolena. Jurij ima neobičnu umetničku sudbinu. Posle povrede kolena koja je fatalna za sudbinu igrača, nije napustio balet. *Pravi muškarac s ogromnom snagom volje*, kako kaže Ejfman, nastavio je da radi i polako se vraća u formu, istovremeno dok je novodošla Marija savladavala stilske zahteve trupe. Stasali su u par, na sceni i životu. Marija Abaševa je visoka, tanušna, gipka, no u njoj nema cirkuske elestičnosti. Poseduje ogroman dar umnog ovaploćenja lika kroz telo, kroz pokret. Veoma se pragmatično odnosi prema svojim rolama, promišlja i procenjuje akcente kojima će osvetliti karakter. Njena igra nije zbir pokreta već suština lika, njegovog karaktera. Pripremajući Anu Karenjinu, ne samo da je prostudirala roman, već je i videla takoreći sve verzije tog lika, od pozorišnih, filmskih i koreografskih. Njena Ana je - njena Ana. *Uvek je bolje naći svoj prilaz, ne kopirati*, kaže. Ejfmanova Ana nije samo gorda žena koja prezire licemerije sveta, koja je našla neobičan izlaz iz bezizlaznosti, već (ono što je šokiralo javnost), Ana je zavisnik - od muža, sina, i, najgore od svega, od morfija... Njeni demoni su nezadovoljstvo i očajanje. Čak ni u prvim trenutcima ljubavi i bliskosti s Vronskim, ona nije srećna. Ona sve vreme strada, trpi, čak i kada je uz voljenog. Maša, kako Ejfman zove Mariju, nije sasvim onakva Ana kakvu je on zamislio. Ona igra njegovu koreografiju, ali neizbežno igra - sebe samu. *Takva je priroda baleta*, dodaje Ejfman bez žaljenja, *s time koreograf mora da se pomiri, i da bude zadovoljan ako dobije suštinu.* Ovoj Ani Karenjinoj pljeskali su u SAD i u Evropi. Van Rusije prikazana je preko 70 puta, pa ipak Boris Ejfman ne prestaje da radi na izmenama postavke pred svako prikazivanje.

Srećan je što su štampa i kritičari svoju pažnju s njega preneli na njegove igrače, koje su ranije uglavnom prećutkivali, *... a oni su moji koautori, bez njhovog doživljavanja i preživljavanja likova koje ovaploćuju bio bih nemoćan..., oni su moji sledbenici, savetnici, moja krvna braća i sestre u umetnosti...koreograf, ma kako genijalan bio, ne može ništa da ostvari bez svojih igrača, kao što ni pijanista, ma kako genijalan bio ne može da se izrazi udarajući prstima po stolu.*

Danas Jurija i Mašu inspiriše Ana Karenjina.
A posle?
Boris Ejfman ima mnogo ideja... *koju će izabrati*...kaže Jurij, *saznaćemo docnije*, zaključuje Maša.

Teodora Sujić